

MARIESTAD

Styrprinciper

Mariestads kommun

**Antaget av
Kommunfullmäktige**
Mariestad 2007-10-29

Styrprinciper för verksamheten inom Mariestads kommun

Kommunfullmäktiges beslut § 118/07

1 Ledningsfilosofi

Kommunens verksamhet ska präglas av kostnadseffektivitet och framsynt planering. Detta ska i sin tur säkerställa en stark attraktionskraft för kommunen och därmed en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Kommunfullmäktige ska fatta beslut om övergripande strategier och förhållningssätt till stöd för nämnderna i deras uppgift, att inom givna ekonomiska ramar, utföra sina uppdrag på bästa sätt.

Detta dokument är ett styrdokument av högsta dignitet. Andra styrdokument som har anknytning till dessa styrprinciper är bland annat Vägvisaren för kommunens olika verksamheter och Varumärkesplattformen med kommunens kännetecken.

2 Rollfördelning

Kommunens politiska ledning har tre nivåer.

Kommunfullmäktige anger de övergripande målen för kommunens verksamheter som ligger inom ramen för den allmänna kompetensen, fastställer nämndernas ansvarsområden, verksamheternas omfattning och kvalitet och anger de ekonomiska ramarna. Kommunfullmäktige fastställer kommunens mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige beslutar också omfattning och struktur för kommunens nämndorganisation och deras verksamhetsformer.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den svarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen tar de initiativ som bedöms

påkallade och ger de riktlinjer och direktiv som fordras för en väl samordnad verksamhet.

Nämnder (inkl. kommunstyrelsen) genomför sin verksamhet enligt de av kommunfullmäktige uppsatta målen och inom sina ekonomiska ramar, allt i enlighet med gällande lagstiftning och med de begränsningar som framgår av följande avsnitt.

3 Begränsningar - preciseringar

Följande begränsningar och preciseringar gäller generellt.

Verksamhet

- Nytt permanent verksamhetsområde skall prövas av kommunfullmäktige.
- Nedläggning av verksamhet eller icke ringa del av verksamhet skall prövas av kommunfullmäktige.
- Frågor som är av principiell betydelse eller annars av större vikt skall prövas av kommunfullmäktige.
- Därutöver kan begränsningar följa av generella riktlinjer och direktiv meddelade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ekonomi

- Kommunfullmäktige fastställer totalbudget inklusive driftbudget och investeringsbudget per nämnd. Nämnd får fördela medel inom egen driftbudget. Omfördelning inom investeringsbudget får ske i den omfattning som framgår av bilaga 2 till dessa styrprinciper.
- Om nämnd även ansvarar för en balansenhets ska kommunfullmäktige särskilt fatta beslut om drift- och investeringsbudget.
- Kommunstyrelsen äger rätt att besluta om omfördelning av anslag mellan nämnder under förutsättning att nämnderna är överens om det och omfördelningen inte är av principiell betydelse eller av större vikt.
- Om det föreligger synnerliga skäl kan kommunfullmäktige under löpande budgetår omfördela anslag mellan nämnderna. Konsekvenserna av en sådan omfördelning ska noga prövas och beskrivas av

kommunstyrelsen - efter beredning i ledningsgruppen - innan frågan förs vidare till fullmäktige.

- Taxor och avgifter fastställs av kommunfullmäktige, såvida inte kommunfullmäktige i särskild ordning har beslutat annorlunda.
- Kommunstyrelsen svarar för kommunens finansförvaltning i enlighet med den finanspolicy som kommunfullmäktige beslutar om.

Personal och organisation

- Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande personal- och lönepolitiska frågor och beslutar om riktlinjer för lönesättningen vid nyanställning. Styrelsen ansvarar även för samordning av löneförhandlingar, arbetsrättsliga tvister och arbetsrättslig rådgivning.
- Kommunstyrelsen lägger fast löneramar inför revisionsförhandlingar, som skall föras med ett lönepolitiskt program som grund. Förvaltningscheferna förhandlar och beslutar om personalens löner efter samråd med respektive nämnd. Kommunstyrelsen sätter löner för samtliga förvaltningschefer i samråd med respektive nämnd.
- Nämnd ansvarar för lönesättning vid nyanställning i enlighet med fastställda riktlinjer. Samråd skall ske med kommunledningskontoret.
- Kommunledningskontoret biträder med riktlinjer och konsultation.
- Nämnd beslutar om sin egen förvaltningsorganisation, vilket bland annat innebär behörighet att inrätta och dra in tjänster. Vid all anställning skall samråd ske med kommunledningskontoret för samordning av kommunens ansvar inom det arbetsrättsliga området och för samordning inom andra områden med generella riktlinjer.
- Kommunstyrelsen anställer samtliga förvaltningschefer i samråd med berörd nämnd. Förvaltningschefen lyder därefter under nämnden.

Fastigheter

- Köp eller försäljning av mark/fastigheter och anläggningar behandlas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen enligt gällande beloppsgränser.
- Regler för lokalförsörjning i kommunens eget fastighetsbestånd finns i ett särskilt i dokument (Kf § 81/06).

- Alla avtal om externa förhyrningar ska tecknas av tekniska nämnden.

Material/Tjänster

- För köp och annan anskaffning av material och tjänster gäller kommunens upphandlingspolicy.

4 Budget – Verksamhetsplanering

Budgeten är det styrdokument som lägger fast resursfördelningen mellan nämnderna samt omfattning och kvalitet i verksamheterna. All verksamhetsplanering ska utgå från budgeten. Det innebär att andra styrdokument ska anpassas till budgeten. Kommunens budget fastställs i juni månad för nästkommande år. För budgetprocessen gäller i övrigt Kf § 5/07.

5 Ekonomiskt ansvar – Verksamhetsansvar

Nämnd har ansvar för att budgeten hålls. Ansvaret innebär också att verksamheten skall utföras i den omfattning och kvalitet som har angetts i budgeten.

Varje nämnd ska fördela det ekonomiska ansvaret för sin verksamhet på olika resultatenheter. Ansvar och befogenheter ska delegeras till lägsta effektiva nivå, som varje nämnd själv bestämmer.

Nämnderna får fördela medel inom egen driftbudget. Om planerad verksamhet inte kan genomföras med tilldelade medel ska verksamheten anpassas till budgeten.

6 Uppföljning

Rapportering av kommunkoncernens verksamhetsmässiga och ekonomiska utfall skall, förutom årsredovisningen, ske samlat till kommunfullmäktige vid minst tre tillfällen per år. Av dessa skall ett innehålla ett delårsbokslut. Rapportering ska ske enligt rutiner som kommunledningskontoret beslutar om.

Nämnderna skall kontinuerligt följa anslagsförbrukningen samt utveckling av kvalitet och kvantitet i sin verksamhet. Om större avvikelser gentemot budget och verksamhetsmål befaras skall nämnderna rapportera detta till kommunstyrelsen. Nämnden ska vidta de åtgärder som krävs för att budgeten ska hållas.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen kan besluta om särskilda verksamhets- och ekonomiuppföljningar för en eller flera nämnder och styrelser.

Avslutade investeringsprojekt över tio basbelopp ska slutredovisas i samband med årsbokslutet.

7 Bokslut – Resultatreglering – Ombudgetering

Uppkommer det underskott i verksamheten, trots föreskrifterna i detta styrdokument, ska den omständigheten särskilt beaktas när fullmäktige tar ställning till frågan om ansvarsfrihet/anmärkning i samband med årsredovisningen.

Nämnds resultat skall som princip överföras till nästa år. Resultaten granskas i samband med bokslutsarbetet varvid resultat kan jämkas om verksamhetens förutsättningar på ett väsentligt sätt har ändrats under budgetåret. Se bilaga 1.

Även investeringsmedel kan ombudgeteras efter särskild prövning. Se bilaga 2.

8 Styrprinciper för kommunens verksamhet i bolagsform

Bolagens verksamhet ska bedrivas i enlighet med de ändamålsbestämmelser som kommunfullmäktige har fastställt för respektive bolag. För verksamheten gäller i övrigt kommunallagens allmänna regler, med de avvikelser som följer av annan lagstiftning. Fullmäktige har även fastställt ägarpolicy och utfärdat särskilda föreskrifter för de helägda bolagen. Kommunens arvodesregler mm gäller även för bolagen.

Kommunstyrelsen utövar fortlöpande uppsikt över sådan verksamhet som bedrivs i bolag eller annan företagsform. Kommunchefen håller regelbundna träffar med de verkställande direktörerna.

Bilaga 1 till styrprinciper för verksamheten inom Mariestads kommun

Resultatreglering och ombudgetering av driftsmedel

1 Allmänt

Överskott

Överskott ombudgeteras inte automatiskt utan förutsätter att ombudgetering har begärts särskilt av nämnden. Bakgrunden till överskottet ska redovisas i enlighet med kommunledningskontorets anvisningar. Efter beslut där det framgår hur nämnden vill få beloppet fördelat, lägger kommunledningskontoret in godkänt belopp i ekonomisystemet.

Underskott

Underskott ombudgeteras automatiskt om inte nämnden särskilt har begärt att underskottet inte ska ombudgeteras. Skälen till varför ett underskott har uppkommit ska redovisas enligt kommunledningskontorets anvisningar.

Beslutande organ

Kommunstyrelsen är den instans som beslutar i frågor om ombudgetering.

2 Resultatreglering driftverksamhet

När får överskott inte ombudgeteras

Överskott som beror på omständigheter som nämnden varken kunnat förutse eller påverka får inte ombudgeteras, exempelvis efter beslut av staten eller annan myndighet. Överskott som har uppstått på grund av en lägre omfattning på verksamheten eller en försenad starttidpunkt får inte heller ombudgeteras. Projekt som helt eller delvis är finansierade med externa medel får dock ombudgeteras efter begäran.

Undantag från resultatansvar för underskott

Underskott som beror på omständigheter som nämnden varken kunnat förutse eller kunnat påverka behöver inte ombudgeteras, exempelvis underskott som beror på beslut av staten eller annan myndighet.

3 Överföring av externa medel

I vissa sammanhang får kommunen ekonomiskt stöd för vissa projekt från exempelvis EU, staten, regionen eller stiftelser. Om sådana projekt inte har slutförts före årsskiftet ska externa intäkter/kostnader periodiseras enligt god redovisningssed. Kommunledningskontoret utför detta på begäran från respektive förvaltning.

Bilaga 2 till styrprinciper för verksamheten inom Mariestads kommun

Investeringar

1 Beslutad investeringsbudget

Kommunfullmäktige fastställer investeringsbudget per nämnd. Som underlag för detta beslut ska finnas en redogörelse inklusive belopp för de investeringsprojekt som nämnden planerar. Kommunfullmäktige fattar endast beslut om belopp för enskilda investeringsprojekt över 1 miljon kr. För övriga mindre investeringar beslutas om en investeringsram.

Investeringsprojekt ska genomföras (i vart fall huvudsakligen) under angivna verksamhetsår. Om nämnden fått särskild kompensation för kapitalkostnader och investeringsprojektet ändå inte genomförts ska anslaget lämnas tillbaka.

2 Omfördelning

Nämnd får omfördela inom egen investeringsbudget **mellan beslutade projekt** upp till ett belopp av totalt 60 basbelopp per år.

Nämnd får genomföra ett **helt nytt investeringsprojekt**, som kommunfullmäktige inte beslutat om under förutsättning att investeringen kostar mindre än 1 miljon kr och kan genomföras utan att övriga projekt påverkas.

3 Lönsamma investeringar

Nämnd ska särskilt satsa på lönsamma investeringar. Med lönsamma investeringar avses sådana investeringar som sänker framtida driftkostnader och tjänas in inom fem år.

Om en så kallad lönsam investering beräknas uppgå till högst 200 tkr, kan nämnd själv besluta om sådan investering utöver den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen. Dock begränsas denna möjlighet till sammanlagt högst 500 tkr per nämnd och per år. Kommunstyrelsen ska informeras om nämndens beslut.

4 Gränsdragning drift/investering

Lägsta gräns för en investering är ett basbelopp.

5 Ombudgetering - investeringsverksamhet

Medel knutna till investeringsprojekt som huvudsakligen har genomförts får ombudgeteras till nästa år. Begäran om ombudgetering ska redovisas per verksamhet och projekt.

6 Uppföljning

Uppföljning av investeringsprojekt ska göras i samband med prognoserna tre gånger per år enligt anvisningar från kommunledningskontoret.